

До: д-р Зоран Трајчевски, директор
на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Примено: 12.06.2018			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
10	2867	1	

Врз основа на член 28 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16 и 132/17), се доставува

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕН ПРОГРАМСКИ НАДЗОР

1. Вид надзор: вонреден надзор реализиран по претставка бр. 03-10 од 11.06.2018 година
2. Субјект на надзорот: телевизискиот програмски сервис на Трговско друштво за радиодифузна дејност СПЕКТРА, Општина Лабуништа ДООЕЛ
3. Период опфатен со надзорот: 5 јуни 2018 година, издание на Рамазански проект „Рамазански насихати“ (19:52:44 - 20:17:16)
4. Датум на извршување на надзорот: 12.06.2018 година
5. Предмет на надзорот:
 - Член 48 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (посебна забрана за поттикнување или ширење дискриминација, нетрпеливост или омраза врз основа на раса, пол, религија или националност);
6. Претходно изречена мерка: Во 2018 година нема мерка по член 48
7. Констатации од надзорот:

Со вонредниот програмски надзор врз програмскиот сервис на Трговското друштво за радиодифузна дејност СПЕКТРА, Општина Лабуништа ДООЕЛ, емитуван на 5 јуни 2018 година, на локално ниво, не е констатирано прекршување на член 48 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Предмет на надзор беше изданието на верската проповед „Рамазански насихати“ емитувана во периодот од 19 часот и 52 минути до 20 часот и 17 минути. Надзорот е спроведен врз основа на претставка од граѓанин, во која се наведува дека ТВ Спектра, на својата Фејсбук страница и на својата програма емитувала „во живо муслимански обред кој се одвиваше и беше емитуван од местото Вевчански извори – Вевчани“. Подносителот на претставката смета дека со тоа што „се емитува муслимански верски обред од место кое е 100% христијанско...освен што се подигаат тензии без било каков повод и причина, се прекршени и неколку одредби од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги кои се во Ваша надлежност како Агенција“. Освен ова, се вели и дека „со ваквиот чин се предизвикува национална и верска омраза, раздор и нетрпеливост која е пак во надлежност на Кривичниот законик на РМ“.

Агенцијата ја прегледа програмата емитувана на ТВ Спектра во наведениот термин и утврди дека станува збор за однапред снимена епизода од проект во сопствено производство на оваа Телевизија, насловен „Рамазански насихати“ (проповеди) кои ги држи Ариф ефенди Рамадани. Овој проект се емитува во текот на актуелните Рамазански пости, во времето пред почетокот на Ифтарот. Во конкретното издание од 5 јуни, темите на проповедта, накусо сублимирани, се:

- Немојте да се однесувате кон другите луѓе онака како што не би сакале да се однесуваат кон вас,
- Секогаш чинете добро и ќе ви се врати со добро,
- Она што го имате, споделете го со другите тогаш кога тие имаат потреба и ќе биде споделено со вас тогаш кога вие ќе имате потреба.

Согласно „Водичот за мониторинг на „говорот на омраза“ на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, секое ограничување на слободата на изразување треба да биде резултат на мониторинг кој „треба да го следи начинот на кој Европскиот суд за човекови права проценува дали има или нема потреба од ограничување на слободата на изразување во секој поединечен случај... цитирајќи го не само Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, туку давајќи и објаснување за легитимната цел за таквата одлука и зошто е потребно такво ограничување на слободата на изразување во едно демократско општество“¹. Ова значи дека, за да се утврди дали се исполнети сите услови од трипартитниот тест на Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП), потребно е да се утврди дали ограничувањето на слободата на изразување е пропишано со закон, има легитимна цел и е неопходно во демократско општество.

Дали ограничувањето на слободата на изразување е пропишано со закон?

За да се одговори на ова прашање, следува преглед на меѓународната и македонската регулаторна рамка која е релевантна за оценувањето дали во проповедта „Рамазански насихати“ на ТВ Спектра емитувана на 5 јуни 2018 година во 19:52 часот е прикажана содржина која предизвикува национална и верска омраза, раздор и нетрпеливост.

Согласно член 10 од Европската конвенција за човекови права (ЕКЧП):

Член 10

Слобода на изразување

„Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата да се застапува одредено мислење и да се примаат и даваат информации и идеи без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите да бараат лиценцирање на претпријатијата за радиодифузија, телевизиски пренос или кината“.

„Остварувањето на овие слободи, бидејќи со себе носи и должности и одговорности, може да подлежи на одредени формалности, услови, ограничувања или казни кои се пропишани со закон и неопходни за едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната

¹ Водич за мониторинг на „говорот на омразата“, Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија, 2014 година, стр.28, достапен на: <http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/05/Vodic-za-monitoring-za-govorot-na-omraza-Mak.pdf>

безбедност, за спречување на немири или криминал, за заштита на здравјето и моралот, за заштита на репутацијата или правата на другите, за спречување на откривањето доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасност на судството².

Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги - ЗААВМУ („Службен весник на Република Македонија бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16 и 132/17) содржи посебни забрани, согласно кои:

Член 48
Посебни забрани

„Аудио и аудиовизуелните медиумски услуги не смеат да содржат програми со кои се загрозува националната безбедност, се поттикнува насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија, се повикува на воена агресија или на оружен конфликт, се поттикнува или шири дискриминација, нетрпеливост или омраза врз основа на раса, пол, религија или националност.

Посебните забрани од ставот (1) на овој член треба да бидат во согласност со практиката на Европскиот суд за човекови права.“

Надлежноста на Агенцијата, како регулаторно тело, се однесува на емитуваната програма. Увидот во изданието на проповедта „Рамазански насихати“, емитувана пред почетокот на Ифтарот на 5 јуни 2018 година, покажува дека во неа не се изнесени содржини спротивни на членот 48 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Врз основа на сето ова, ограничување на слободата на говорот во конкретниов случај не е пропишано со закон, односно со проповедта „Рамазански насихати“, емитувана на програмскиот сервис на Трговското друштво за радиодифузна дејност СПЕКТРА, Општина Лабуништа ДООЕЛ, на 5 јуни 2018 година на локално ниво, не е прекршен член 48 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

8. Опис на прекршувањето: /

9. Предлог: /

Сектор за програмски работи

² Европска конвенција за човекови права, член 10, достапна на: http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_MKD.pdf

